

gnostiek der longen mag dan ook dit boekje niet heeten. Toch kan de lectuur er van iemand, die met de methoden bekend is en ook iets anders wenschte te kennen dan hetgeen de bij ons gebruikelijke Duitse boeken geven, wel aanbevolen worden. De voorschriften voor het doen ademen van den zieke, het nadruk leggen op de expiratorische verschijnselen, zijn bijvoorbeeld zeer lezenswaardig. En de voor ons eenigszins ongewone wijze van uitdrukking en opvatting geeft aanleiding tot overdenking en vergelijking, een heilzaam middel tegen onnadenkend navolgen.

WENCKEBACH.

INGEZONDEN.

DE ZATERDAG VOOR DE ARTSEN.

Van een groot aantal artsen uit verschillende deelen des lands mocht ik tot mijn blijdschap, teekenen van instemming ontvangen met het denkbeeld in mijn stukje van 17 Mei l. l. uitgedrukt.

Velen uitten den wensch, dat liefst zoodanige uren gekozen zullen worden, dat het hun niet al te veel tijd behoeft te kosten en zij zoowel vóór hun vertrek van huis als na hun terugkeer nog het een en ander kunnen doen.

Een negental artsen oppert bezwaar tegen den Zaterdag, omdat die, in verband met Zondagsrust voor hun personeel en voor hen zelf, met den Maandag een drukke dag is. Deze bezwaren kwamen met één uitzondering (Noord-Brabant) alle uit Noord- en Zuid-Holland, en zijn ook door collega DEKKER in een ingezonden stuk in het *Tijdschrift* van 24 Mei l. l. aangeroerd.

Toch meen ik, dat het moeilijk zal zijn om een anderen dag der week, dan de Zaterdag tot den artsendag te maken. Een andere dag schikt zeker de meeste klinische docenten minder goed dan de Zaterdag, en uit de briefkaarten die ik ontving meen ik te mogen opmaken, dat de meerderheid der belangstellende artsen geen bezwaar tegen den Zaterdag heeft.

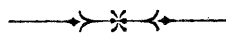
Natuurlijk heb ik mij geen oogenblik voorgesteld, dat alle Nederlandsche artsen elken Zaterdag den geheelen dag hun praktijk in den steek zullen laten om „wetenschap” op te doen. Dan zou er in de klinieken en in de ziekenhuizen zeker ruimte te kort komen. Maar ik zou zoogaarne wenschen, dat ieder arts de gelegenheid heeft om, zoo de praktijk hem dit toelaat, des Zaterdags in de klinieken, de groote ziekenhuizen, de grootere krankzinnigengestichten patiënten te zien, operaties en demonstraties bij te wonen, voordrachten of mededeelingen te hooren, en vooral, dat de jonge arts in het begin van zijn loopbaan zorgt, dat hij het contact met de ziekenhuizen niet kwijtraakt. Ik hoop binnen korten tijd in de gelegenheid te zijn een lijst te publiceeren van verschillende klinische docenten, geneesheeren en chirurgen aan grootere ziekenhuizen en krankzinnigengestichten, waarop de uren vermeld staan, op welke zij bereid zijn artsen te ontvangen. Ook van den kant der docenten en ziekenhuisdoktoren ontving ik bewijzen van

instemming, die het voorbarig zou zijn nu reeds te publiceeren. Slechts één uitzondering mag ik maken en deze betreft prof. VEIT te Leiden, die zich alvast bereid verklaarde de Zaterdag in de maand Juni a. s. van 9—11^{1/2} v. m., heeren artsen in zijn kliniek te ontvangen.

Ten slotte moet ik nog één opmerking maken, ten einde te voorkomen, dat mijn stukje den indruk zou kunnen maken van een onbescheidenheid te zijn tegenover collega DEKKER, alsof ik n. l. door miju voorstel min of meer onder zijn duiven schoot. Om dezen indruk te voorkomen moet ik even herinneren, dat ik in dit *Tijdschrift* reeds in 1894, na een „Aerztekurs” te Jena bijgewoond te hebben, aandrang op cursussen voor artsen hier te lande en dat ik zeer verheugd was, toen het volgende jaar de afdeeling Alfen onder vriendelijke herinnering aan mijn brief uit Jena de zaak in de Algemeene Vergadering te Groningen ter sprake bracht. De ervaring, die wij klinici hier te Groningen nu voor de derde maal hebben opgedaan, is, dat zeer veel dokters, vooral van het platteland vrij geregeld eiken Zaterdag soms groote tochten maken, om onze namiddagcursussen bij te wonen. Enkelen valt het moeilijk geregeld te komen, dezen slaan weleens een Zaterdag over, maar verzoeken om de cursussen op een anderen dag dan Zaterdag te houden ontvingen wij gedurende drie jaar slechts éénmaal n. l. van één arts, die beslag wilde leggen op onzen Zondagnamiddag. Aan dat verzoek te voldoen kwam ons, na rijp beraad maar kort overleg, ondoenlijk voor.

Intusschen is nu de zaak in gang en hoop ik, dat het idee slagen zal. De behoefte wordt door zeer vele artsen gevoeld; ik weet, dat ook van den kant dergenen, die niet te ontvangen maar te geven hebben, meer medewerking kan verwacht worden dan in 1895.

G. C. NIJHOFF.



BERICHTEN.

BUITENLAND.

NEW-YORK. — Behandeling van rabies. Gedurende de jaren 1900 en 1901 zijn 750 personen in het Institut PASTEUR te New-York opgenomen. Hiervan zijn slechts 237 behandeld; de overige bleken door niet-dolle honden gebeten te zijn. Bovendien zijn 6 personen te St.-Louis behandeld. Drie patiënten zijn gestorven, waarvan 2 binnen twee weken na afloop der behandeling. Deze niet medegerekend, is onder 241 gebetenen 1 gestorven. In 88 gevallen was de dolheid van het dier, dat de verwonding had toegebracht door proefneming of door den dood van andere gebeten dieren of menschen bewezen. In 60 gevallen had een veearts rabies geconstateerd en in 93 gevallen was het dier gedood of verdwenen na verschijnselen van rabies te hebben vertoond. De beet was in 220 gevallen door honden, in 13 door katten, in 2 door een koe en in 2 door een kalf toegebracht. De behandeling is aangevangen bij 165 personen in de eerste week na den beet, en bij resp. 37, 21, 9, 4, 4 en 1 gedurende de 2de, 3de, 4de,